

ДИЗАЙН НА УЕБ БАЗИРАН РЕСУРС ЗА КАРИЕРНО ОБРАЗОВАНИЕ В ТЕХНОЛОГИЧНОТО ОБУЧЕНИЕ

Емилия Тошева

Югозападен университет „Неофит Рилски“

Резюме. Статията обхваща процеса на прилагане на ADDIE модела за дизайн на уеб базиран ресурс за кариерно образование в технологичното обучение. Проследяват се етапите на процеса на дизайн, изясняват се съдържателните, технологичните и педагогическите изисквания при създаване на ресурса.

Създаденият уеб базиран ресурс е начин за интегрирането на учебно съдържание от кариерното образование в технологичното обучение чрез използването на съвременните уеб технологии. При разработването на дизайна на уеб базиран ресурс за кариерно образование в технологичното обучение са отразени изискванията към съдържанието на уеб базиран ресурс за кариерно образование в технологичното обучение, като се използва DOTS анализ.

Създаденият уеб базиран ресурс може да бъде използван освен в часовете по технологично обучение така също и в извънкласни форми на обучение.

Keywords: ADDIE, Web-based learning resources

Увод

Съвременните тенденции в образованието са свързани с търсенето на все по-ефективно прилагане на уеб технологиите. Уеб базираните ресурси за обучение са мощни инструменти, които могат да бъдат интегрирани в учебния процес с цел подобряване на качеството му. Основание за разработване на такива ресурси за обучение се откриват в изискванията на Националната програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка (2006–2015), както и в Националната стратегия за въвеждане на информационните и комуникационните технологии в българските училища, чиято главна цел е ефективно използване на съвременните информационни и мрежови технологии за повишаване на качеството на образованието, обогатяване на учебното съдържание и въвеждане на иновационни образователни технологии и методи в учебния процес.

Уеб базиран ресурс за обучение

Уеб базираният ресурс за обучение е интерактивен уеб базиран инструмент, който подпомага процеса на учене чрез подобряване, усилване и на-

сочване на познавателните процеси на учащите се (Kay et al., 2009). Той използва уеб технологии и се доставя чрез уеб; включва учебно съдържание, което отговаря на специфичните учебни цели, съобразени с учебната програма; проектиран е на базата на стратегията за обучение и педагогически процедури и се използва многократно. Уеб базираният ресурс е интегрирането на съдържание, технология и педагогика в система, която поддържа обучението, т.е. уеб базираните ресурси са пресечната точка на съдържание, педагогика и технологии.

Фиг. 1. Уеб базиран ресурс за обучение

От **технологична гледна точка**, уеб базираните ресурси използват уеб технологиите и интернет услуги: HTML, URL, браузъри, електронна поща, трансфер на файлове, съоръжения и т.н. В допълнение скриптови езици, като PHP и JavaScript, мултимедийни елементи, като анимации, видео- и аудиоклипове, изображения, графики разработени с мултимедиен софтуер, като Authorware, Micromedia Flash и Hot Potatoes.

От **педагогическа гледна точка**, уеб базираните ресурси са вградени в рамките на стратегията за учене през целия живот, свързани са теории като конективизъм, конструктивизъм или съвместна учебна парадигма или комбинация от тях (Martinidale, Cates & Qian, 2005). Следователно уеб базираните ресурси са свързани с педагогически ценности, които могат да повлияят на преподаването и ученето в училищното образование.

От **гледна точка на съдържанието**, те са компютърно базирани приложения на определена тема, която обикновено е приведена в съответствие с

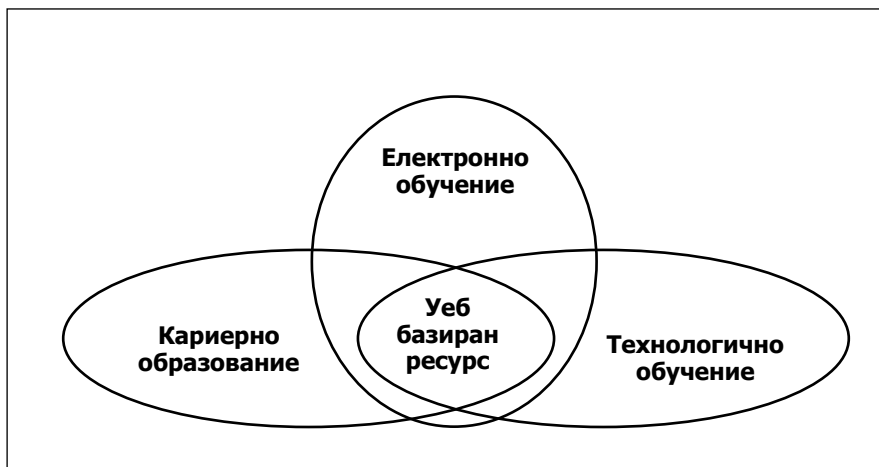
дадена учебна програма в областта на училищното образование. Уеб базираните ресурси могат да бъдат създадени в допълнение по дадена тема, както и учебния материал в броя на предметните области на всички нива в училищното образование. Уеб базираният ресурс трябва да се използва многократно, за да задоволи нуждите на потребителя (Johnson & Hall, 2007). Това предполага, че елементи на уеб базирания ресурс могат да се използват и в други уроци (Strijker & Collis, 2007).

Дизайн на уеб базиран ресурс за кариерно образование в технологичното обучение

Дизайнът на обучението е научно базирана технология за решаване на проблеми, свързани с конструирането на обучение, което да доведе до създаване на обучаваща среда, подпомагаща учене, ориентирано към предварително зададена дидактическа цел (Михова, 2003).

Чрез използване на модели за учебен дизайн може да се избегнат много от проблемите при използване на нови информационни технологии в обучението. Един от най-разпространените модели за дидактическо проектиране е ADDIE (Analysis-Design-Development-Implementation-Evaluation). Петте фази – анализ, проектиране, развитие, изпълнение и оценка, представляват динамичен и гъвкав инструмент за изграждане на ефективни инструменти за обучение, каквито са и **уеб базираните ресурси за обучение**.

Уеб базираният ресурс за кариерно образование в технологичното обучение е сечението на технологично обучение, кариерно образование и електронно обучение. Той е пример за интегриране на уеб технологиите в технологичното обучение.

Фиг. 2. Уеб базиран ресурс за кариерно образование в технологичното обучение

Фиг. 3. Дизайн на уеб базиран ресурс за кариерно образование в технологичното обучение

Уеб базиран ресурс за кариерно образование в технологичното обучение има за цел: създаване на адекватна представа за себе си; умения за ефективно взаимодействие с останалите; осъзнаване, че промяната, развитието и израстването са част от живота; по-подробно и насочено обвързване на възможностите за учене с личните планове за развитие и кариера; научаване как да се използват информационни ресурси, свързани с кариерата; създаване на представа за света на труда, икономиката, професиите.

Изисквания към съдържанието на уеб базиран ресурс за кариерно образование в технологичното обучение

Съдържанието се основава на DOTS анализ (решение – Decision, възможност – Opportunity, преход – Transition, самоосъзнаване – Self-awareness), в съдържанието на кариерното образование се очертават четири ядра: осъзнаване на възможностите; учене на вземането на решение; учене на осъществяването на преход; самоосъзнаване (OECD, Watts, 2001.)

Ресурсите, свързани с разбирането на процеса на взимане на решение, включват системи за откриване на съответствия, които позволяват на учени-

ците да свържат своите лични профили с подходящи възможности за обучение или работа.

Ресурсите, свързани със себепознанието, подпомагат учениците да оценят себе си и да развият профил, който да отговори на подходящи възможности за обучение и работа.

Ресурсите, свързани с осъзнаване на възможностите, включват бази данни от възможности за обучение и/или работа, с меню от критерии за търсене, което позволява на потребителите да откриват информация, съответстваща на нуждите им. Ресурсите, свързани с разбиране и справяне с прехода, се отнасят до подпомагането на потребителите да изпълнят своите решения. Те могат да включват подкрепа при създаването на стратегии за действие, изготвянето на автобиография, попълването на формуляри за кандидатстване и подготовката за интервю при подбор.

Уеб базираният ресурс може да се използва както в отделен онлайн курс за кариерно ориентиране и консултиране на ученици в технологичното обучение, така и в извънкласни форми на обучение.

ЛИТЕРАТУРА

Johnson, K., & Hall, T. (2007). Granularity, reusability and learning objects.

In A. Koohang & K. Harman (Eds.), *Learning objects: Theory, praxis, issues, and trends* (pp. 181–207). Santa Rosa, CA. Informing Science Press.

Kay, R., Knaack, L., & Petrarca, D. (2009). Exploring teachers perceptions of web-based learning tools. *Interdisciplinary Journal of E-Learning and Learning Objects*, 5, 27–50. /from: <http://www.ijello.org/Volume5/IJELLOv5p027-050Kay649.pdf/>.

Martinidale, T., Cates, W. M., & Qian, Y. (2005). Analysis of recognized Web-based educational resources. *Computers in the Schools*, 21(3), 101–117.

Михова, М. (2003). *Дизайн на обучението*. Велико Търново: „Астарта“.

Strijker, A., & Collis, B. (2007). The influence of context on the future of learning objects. In K. Harman & A. Koohang, (Eds.), *Learning objects: Theory, praxis, issues, and trend* (pp. 83-112). Santa Rosa, CA. Informing Science Press.

OECD, Watts, A. (2001). The Role Of Information And Communication Technologies In An Integrated Career Information And Guidance Sysem. (Ръководство за онлайн кариерно ориентиране), http://www.jobsearchsupport.net/sites/default/files/guide_on_delivering_career_guidance_BG.pdf

DESIGN OF WEB-BASED RESOURCE FOR CAREER EDUCATION IN TECHNOLOGICAL EDUCATION

Abstract. The present article covers the process of implementing the ADDIE model to design a web-based resource for career education in technology education. It also provides the stages of the design process, clarifies the content, and discusses the pedagogical and technological requirements for the creation of the resource.

The web-based resource is a way to integrate the curriculum of career education technology training by the use of modern web technologies. The article also includes some challenges to the curriculum from the web-based resource for career education technology training by using the DOTS-analysis .

The created web-based resource may be used except in the hours of technology training and in outside classroom desks forms of training.

Emilia Tosheva

✉ South West University „Neophyte Rilski“
Bladoevgrad, Bulgaria
e-mail: emilia_tosheva@abv.bg